

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie V

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH:

K - konieczny	ocena dopuszczająca (2)
P - podstawowy	ocena dostateczna (3)
R - rozszerzający	ocena dobra (4)
D - dopełniający	ocena bardzo dobra (5)
W - wykraczający	ocena celująca (6)

Uczeń:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności(W);
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej(W);
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak w piśmie(W);
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym(W);
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów(W);
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów(W);
- interpretuje głosowo utwory poetyckie(W);
- posiada umiejętności z zakresu nauki o języku przewidywane w programie nauczania klasy V (W);

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności(D);
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym(D);

- doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, charakterystyka, notatka) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, instrukcja, opis krajobrazu lub dzieła sztuki) (D);
- zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższej formy wypowiedzi pisemnej(D);
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity(D);
- redaguje opowiadanie z dialogiem(D);
- redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu(D);
- objaśnia morał wypływający z bajki(D);
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu(D);
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi(D);
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą(D);
- potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy(D);
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje(D);
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznaczących(D);
- analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wątek, wiersz nierymowany) (D);
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji(D);
- biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V(D);
- łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj(D);
- określa rolę przyimków w zdaniu(D);
- podaje poprawne formy liczebników(D);
- klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady(D);
- nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia(D);

- buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie(D);
- układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady) (D);
- podaje zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach(D);
- poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach(D);
- prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym(D);
- poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach) (D);
- prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem(D);

Ocena dobra. Uczeń:

- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania®;
- jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne®;
- samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela®;
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie®;
- w wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury®;
- nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki®;
- poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury®;
- oprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV®;
- określa formę gramatyczną czasowników®;
- stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej®;
- poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę®;
- uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany®;
- w zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, określa ich rolę®;
- tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę®;
- określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem®;
- określa przypadek liczebnika i rzeczownika®;
- zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie®;

- stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku®;
 - przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie®;
 - przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach) ®;
 - rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu®;
 - przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie®;
 - układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie®;
 - stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach®;
 - poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach) ®;
 - prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem®.
-
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań(P);
 - w miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi(P);
 - opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania(P);
 - poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego(P);
 - wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia) (P);
 - odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach(P);
 - w utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast(P);
 - tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie) (P);
 - określa formę fleksyjną rzeczowników(P);
 - odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki(P);
 - rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu(P);
 - rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia(P);
 - łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki(P);

- rozpoznaje w zdaniu liczebnik(P);
 - rozróżnia zdanie i równoważnik zdania(P);
 - podaje przykłady typów zdań(P);
 - wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady) (P);
 - zpodanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone(P);
 - odróżnia samogłoski od spółgłosek(P);
 - rozróżnia rodzaje głosek(P);
 - dzieli wyraz na sylaby(P);
 - poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca(P);
 - poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach) (P);
 - poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków) (P);
 - poprawnie zapisuje liczebniki(P);
-
- technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu (K);
 - względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia(K);
 - błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie(K);
 - rozróżnia części mowy(K);
 - wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia(K);
 - odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie(K);
 - odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje(K);
 - odmienia przymiotnik przez przypadki(K);
 - potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone(K);
 - dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby(K);
 - stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca(K);
 - zna podstawowe zasady ortograficzne(K);
 - wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem(K);
 - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne(K);